

รายวิชา สังคมศึกษา

รหัสวิชา ส14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง ศาสนพิธี

ครูผู้สอน ครูวรพรรณ ศรีอรุณ

ครูฐิติรัตน์ ดิษฐวงศ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑.

อธิบายความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี
และบอกประเภทของศาสนพิธีได้

๒.

เรียงลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตน
ในศาสนพิธีได้ถูกต้อง

๓.

เห็นความสำคัญและประโยชน์ของศาสนพิธี

??

คำถามชวนคิด

นักเรียนเคยมีโอกาสร่วมงานพิธีใด

??

แนวคำตอบ เคยมีโอกา

ไปร่วมงานเวียนเทียน

นักเรียนมีการปฏิบัติตนอย่างไร
เมื่อไปเข้าร่วมงานพิธี

??

แนวคำตอบ

มีการแต่งกายสุภาพเรียบร้อย
ปฏิบัติอย่างตั้งใจ ไม่คุยเสียงดังรบกวนผู้อื่น

ศาสนาพืธี

คือ ระเบียบแบบแผน
ที่พึงปฏิบัติในการประกอบ
พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา
พุทธศาสนิกชนควรปฏิบัติ
ให้ถูกต้องและเหมาะสม
ตามหลักพระพุทธศาสนา
ที่ได้ปฏิบัติสืบทอดมา

ศาสนพิธี

ความสำคัญของศาสนพิธี

ความสำคัญของศาสนพิธี

การทำบุญกุศลนั้นมีมากมายหลายอย่าง
ต่างกันไป ตามแต่ละวิธีการที่จะเกิดขึ้น
นั้น ๆ และแต่ละอย่างล้วนเป็นเอกลักษณ์
ที่สำคัญ แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรือง
ของประเพณีและวัฒนธรรมประจำชาติ
ศาสนา องค์พระมหากษัตริย์ และประจำ
จิตใจของพุทธศาสนิกชนคนไทย มีความ
เจริญรุ่งเรืองสืบต่อไปตลอดกาลนาน

ประเภทของศาสนพิธีทาง พระพุทธศาสนา มี ๔ ประเภท

๑. กุศลพิธี คือ พิธีกรรม

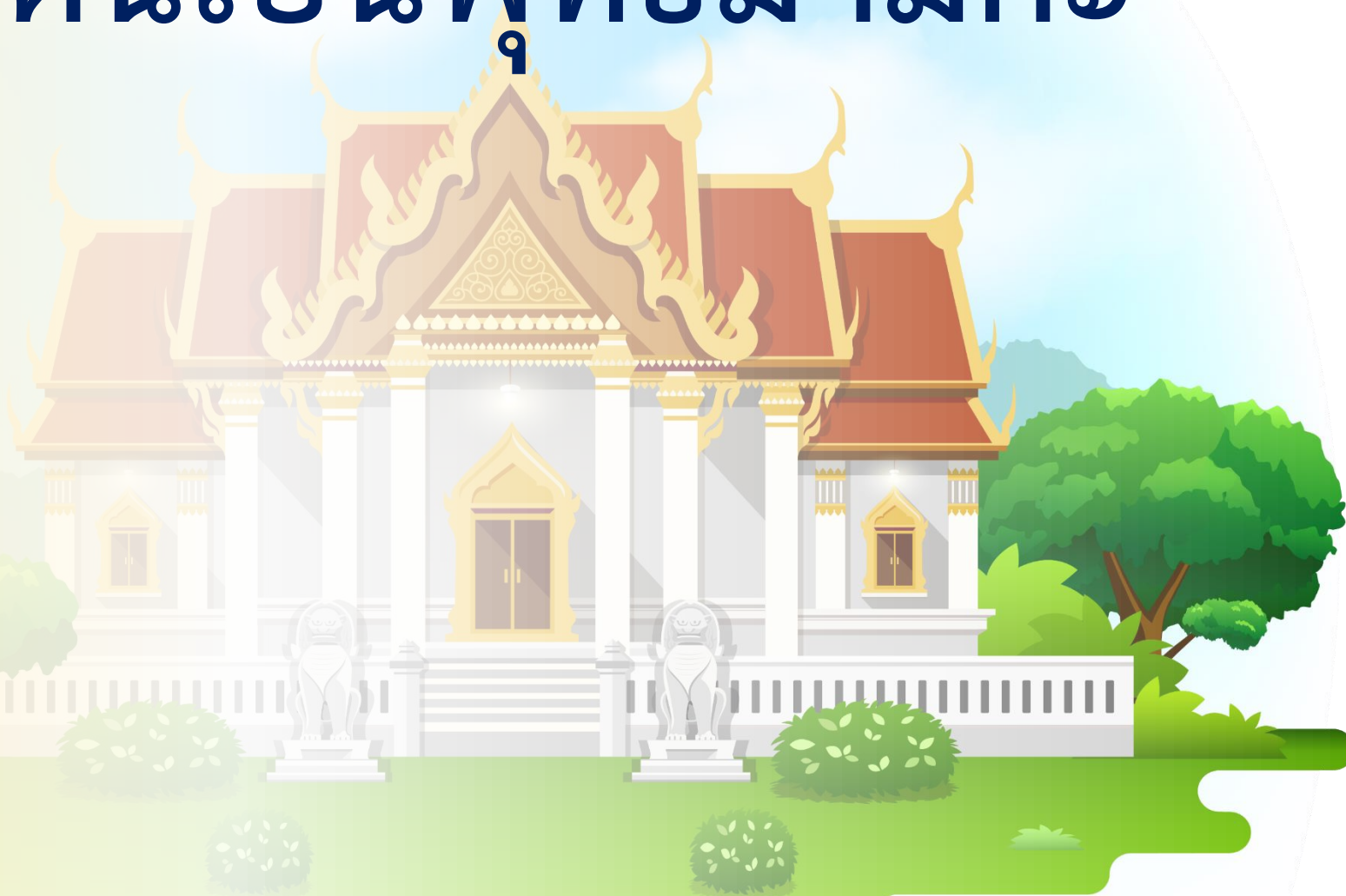
ที่เนื่องด้วยการอบรมความ
ดีงามทางพระพุทธศาสนา
เฉพาะตัวบุคคล

การรักษาศีล การฟังธรรม

การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

การเวียนเทียนในวันสำคัญ

ทางพระพุทธศาสนา

๒.บุญพิธี คือ พิธีทำบุญ

เป็นประเพณีในครอบครัว

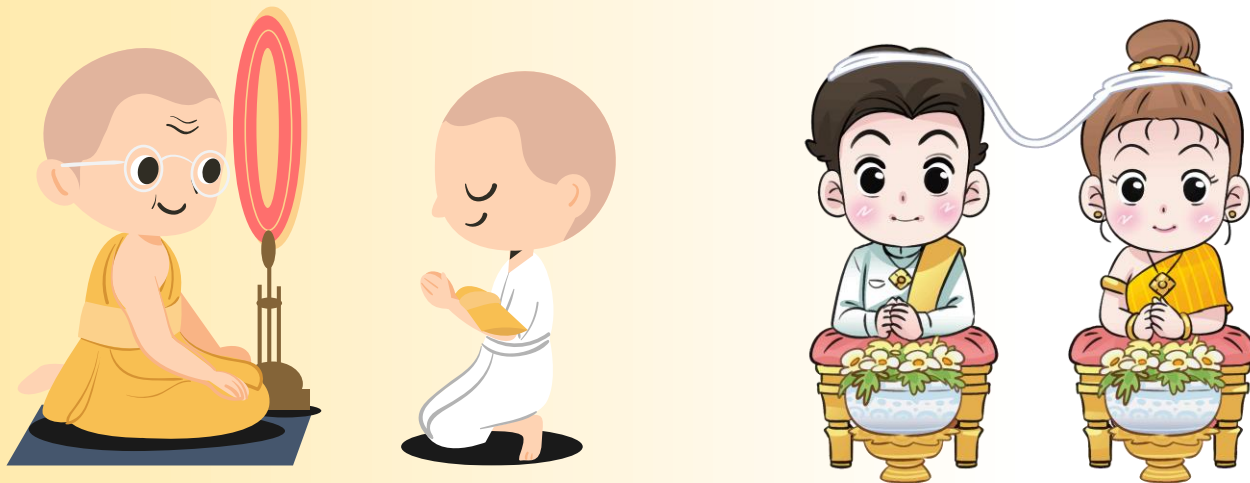
ในสังคม เกี่ยวเนื่องกับการ
ดำเนินชีวิตได้แบ่งพิธีทำบุญ

เป็น ๒ ประเภท

๑. บุญในพิธีกรรมมงคล

เช่น ทำบุญอายุ บวชนาค โกนจุก
แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น

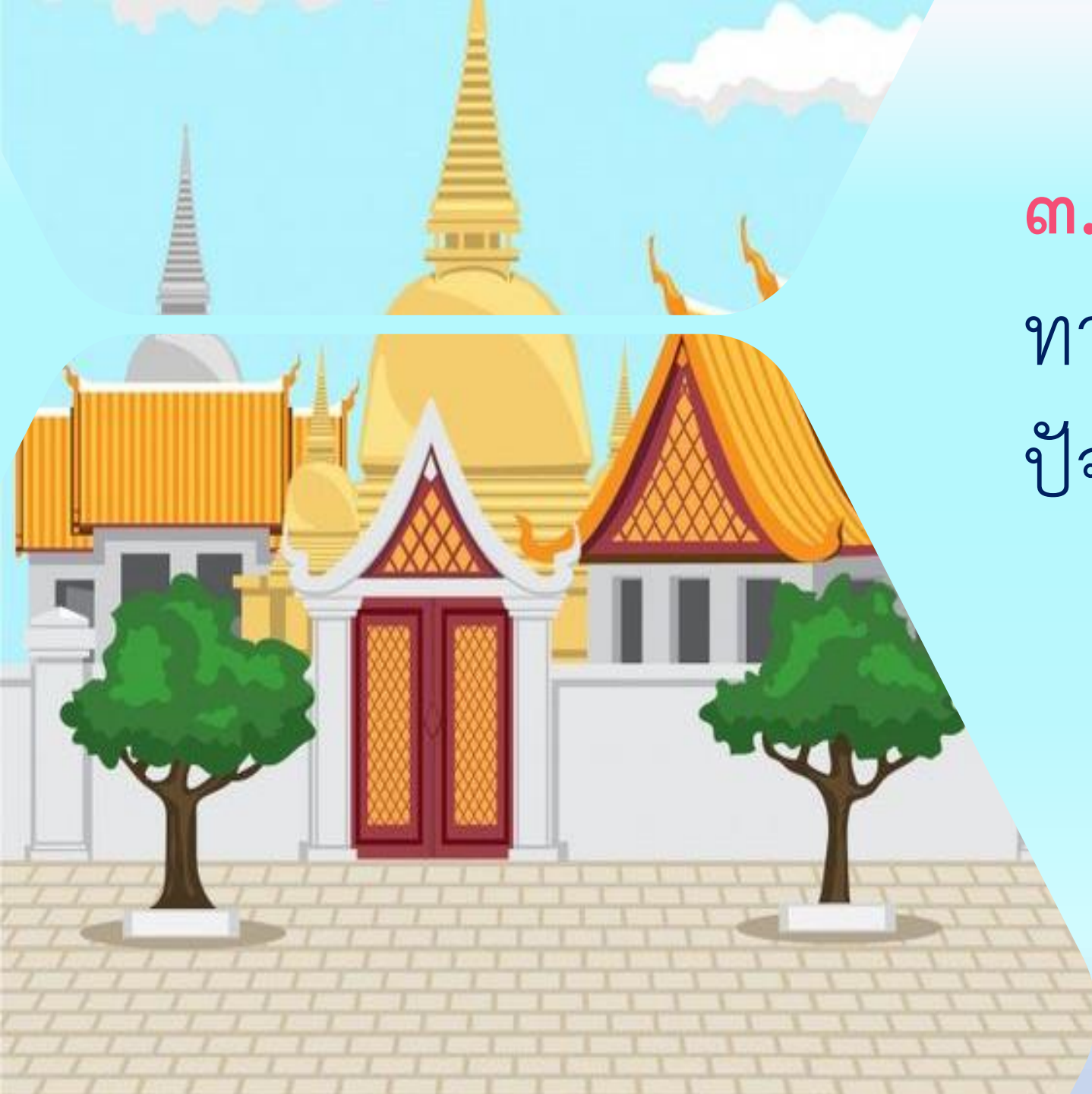

๒. บุญอวมงคล

อุทิศส่วนกุศลให้ท่านผู้ล่วงลับดับขันธไปแล้ว
นับตั้งแต่ทำบุญอุทิศหน้าศพ ๗ วัน
๕๐ วัน ๑๐๐ วัน และครบรอบปี เป็นต้น

๓. ทานพิธี คือพิธีถวาย
ทานต่างๆ เป็นการถวาย
ปัจจัยสี่

คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม
ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และ
สิ่งของอื่นอันควรแก่สมณบริโภค
แต่พระสงฆ์จะเป็นการถวายทาน
เฉพาะเจาะจงแก่พระสงฆ์
รูปใดรูปหนึ่ง

หรือการถวายทานแก่หมู่พระสงฆ์
ไม่เฉพาะเจาะจงที่เรียกว่า
“สังฆทาน” หรือ การถวายผ้ากฐิน
ผ้าป่า ผ้าอาบน้ำฝนและอื่น ๆ

๔. ปกิณกพิธี

คือ พิธีเบ็ดเตล็ดเป็นมารยาท
และวิธีปฏิบัติศาสนพิธี

เช่น วิธีตั้งโต๊ะหมู่บูชา
และจัดอาสนะสงฆ์ วิธีวางด้าย
สายสิญจน์ วิธีจุดธูปเทียน
วิธีแสดงความเคารพพระสงฆ์
วิธีประเคนของพระสงฆ์ เป็นต้น

ประโยชน์ของศาสนพิธี

๑. ศาสนพิธีที่ถูกต้องทำให้พิธีมีความเรียบร้อย
งดงาม ย่อมเพิ่มพูนความศรัทธาของผู้ที่ได้พบเห็น

๒. เป็นเครื่องแสดงเกียรติยศของเจ้าภาพ
และผู้เข้าร่วมพิธีอีกทั้งยังเป็นการรักษาวัฒนธรรม
ประเพณีที่ดีงามของชาติไว้

การปฏิบัติตนโดยทั่วไปภายในวัด

<https://www.pinterest.com>

๑. สำรวมกาย วาจา ใจ
ให้สงบเรียบร้อย

<https://www.pinterest.com>

๒. งดสูบบุหรี่โดยเด็ดขาด

http://www.watongtue.com/news-detail_๑๕๓๗_๕๘๘๒

๓. ควรนั่งให้เป็นระเบียบ
ในสถานที่ที่กำหนดไว้

การปฏิบัติตนในงานมงคล

๑. คอยต้อนรับพระสงฆ์
และนำพระสงฆ์เข้าห้อง
หรือสถานที่ประกอบพิธี

๒. เมื่อพระสงฆ์
นั่ง ณ อาสนะแล้ว
ให้ประเคนเครื่องรับรอง

๓. เมื่อได้เวลา ให้จุดธูปเทียนที่โต๊ะ
หมู่บูชาจากนั้นบูชาพระรัตนตรัย
แล้วกราบ นมัสการ ๓ ครั้ง

๔. อาราธนาศีล
และรับศีล

๕. อารารณาพระปริตร แล้วนั่งฟัง
พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์

๖. ก่อนพระสงฆ์สวดจบ เตรียมยกบาตร
และภัตตาหารมาตั้งไว้ให้พร้อม พอสวด
เสร็จก็ยกบาตรกระเคนได้

๗. เมื่อพระสงฆ์ฉันเสร็จแล้ว ถวายเครื่องไทยธรรม

๘. พระสงฆ์อนุโมทนา
ให้เจ้าภาพกรวดน้ำและรับพร
เป็นอันเสร็จพิธี แล้วส่งพระสงฆ์กลับวัด

กิจกรรมการปฏิบัติตนในงานมงคล

ให้นักเรียนวิเคราะห์และโยงเส้น

ให้ตรงกับลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตน
ในศาสนพิธีในงานมงคลให้ถูกต้อง

เมื่อพระสงฆ์นั่ง ณ อาสนะแล้ว
ให้ประเคนเครื่องรับรอง

คอยต้อนรับพระสงฆ์ และนำพระสงฆ์
เข้าห้องหรือสถานที่ประกอบพิธี

เมื่อได้เวลา ให้จุดธูปเทียนที่โต๊ะหมู่บูชา
จากนั้นบูชาพระรัตนตรัย
แล้วกราบ นมัสการ ๓ ครั้ง

๑

๒

๓

ก่อนพระสงฆ์สวดจบ เตรียมยกบาตร
และภัตตาหารมาตั้งไว้ให้พร้อม พอสวด
เสร็จก็ยกพระเคนได้

อาราธนาพระปริตร แล้วนั่งฟัง
พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์

อาราธนาศีล และรับศีล

๑

๒

๓

พระสงฆ์อนุโมทนา ให้เจ้าภาพกรวดน้ำ
และรับพรเป็นอันเสร็จพิธี
แล้วส่งพระสงฆ์กลับวัด

เมื่อพระสงฆ์ฉันเสร็จแล้ว
ถวายเครื่องไทยธรรม

๗

๘

๕ ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจงนักเรียน

๑. นักเรียนอ่านคำชี้แจง ใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี
๒. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี
๓. นักเรียนที่ครูสุ่มออกมานำเสนอผลงาน

คำชี้แจงครูปลายทาง

- ๑ ครูแจกใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธีและให้นักเรียนอ่านคำชี้แจง
๒. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี
๓. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม
๔. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอผลงาน

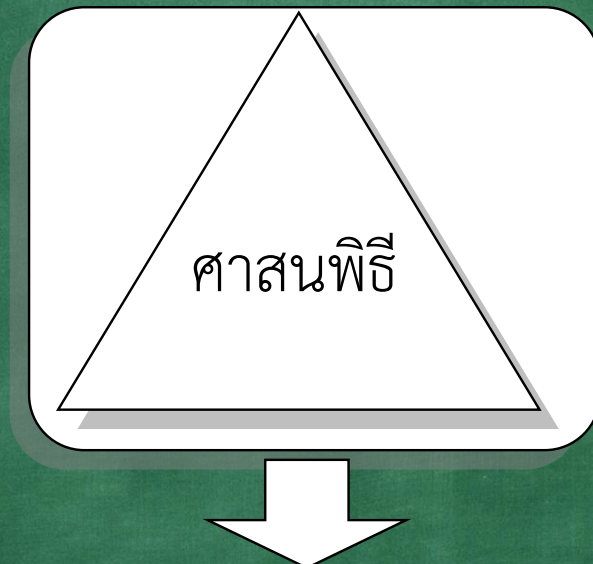
ใบงานที่ ๗

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนความหมายและความสำคัญของศาสนพิธีลงในแผนผังความคิด

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี

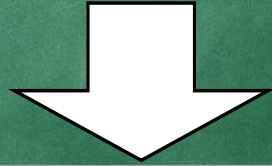
ความหมายของศาสนพิธี

.....

.....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี

ความสำคัญของศาสนพิธี

.....

.....

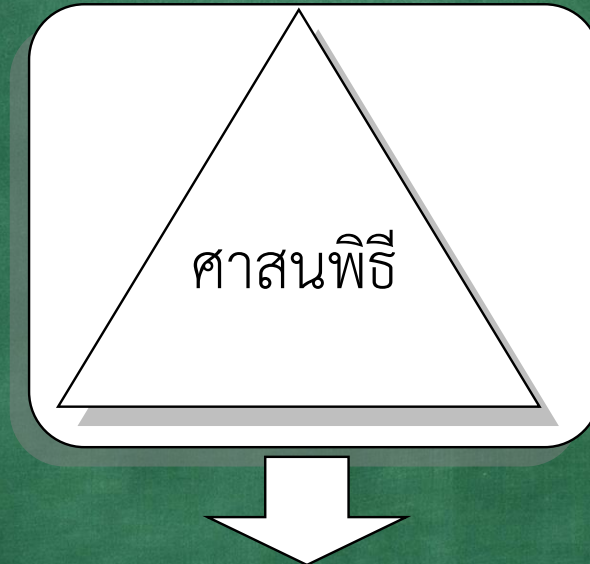
เฉลยใบงานที่ ๗

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี

เฉลย

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี

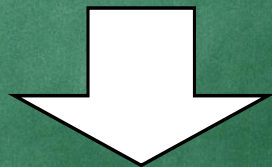
ความหมายของศาสนพิธี

ระเบียบแบบแผนหรือแบบอย่าง

ที่ถือปฏิบัติในศาสนา

เฉลย

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี

ความสำคัญของศาสนพิธี

.....พุทธศาสนิกชนมีความสามัคคีกัน.....

.....และเป็นสิ่งตอกย้ำใจให้ระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัย.....

สรุปบทเรียน

ศาสนพิธี

คือ ระเบียบแบบแผนที่พึงปฏิบัติในการ
ประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

ศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนาเป็นการสร้างความดี
การทำบุญ การถวายทานต่างๆ ได้มีการรวมไว้
และแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ

กุศลพิธี

ทานพิธี

บุญพิธี

ปกิณกพิธี

การปฏิบัติตนในศาสนพิธี

สำรวมทั้งกาย วาจา ใจ

แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย

พูดจาอย่างไพเราะเหมาะสมกับ
สถานภาพของตนกับพระสงฆ์

คำถามปิดท้าย

??

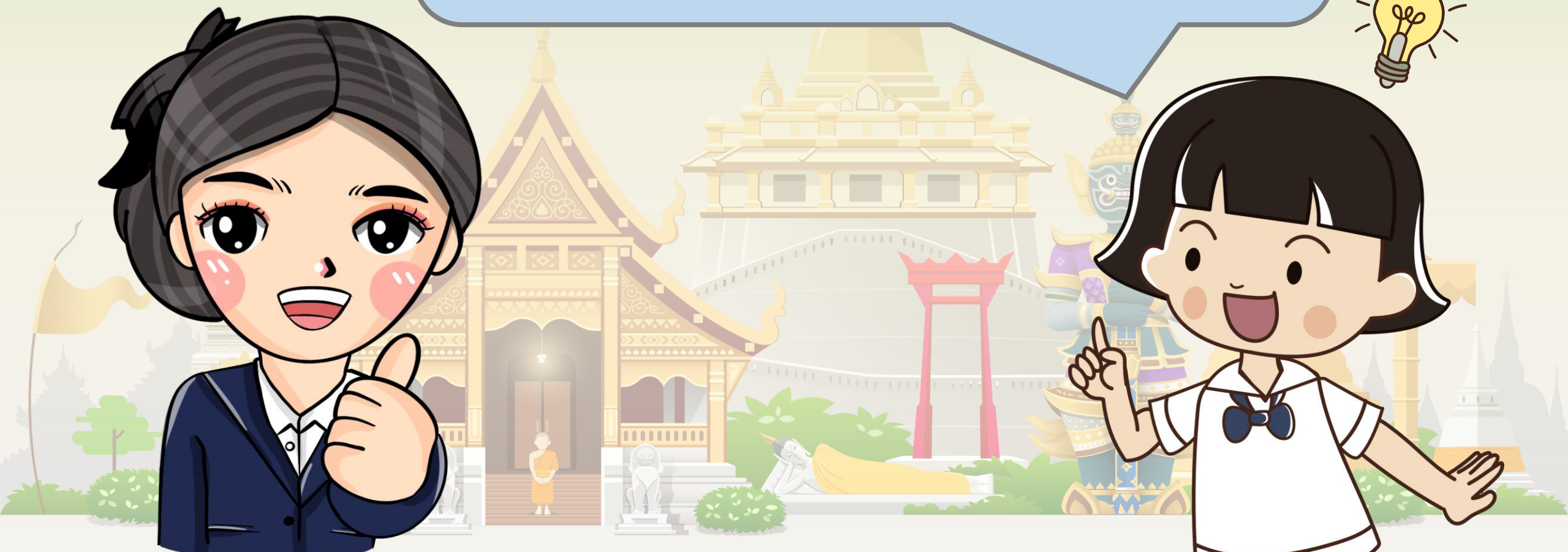

นักเรียนจะทำอะไรให้ศาสนพิธียังคงอยู่
เป็นระเบียบแบบแผนที่ดี

??

แนวคำตอบ เข้าร่วมศาสนพิธี
และปฏิบัติตามหลักศาสนพิธีอย่างถูกต้อง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การอาราธนาในศาสนพิธี

